

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Premoženjska razmerja v zakonski zvezi in registriranem partnerstvu>**Premoženjska razmerja med zakoncema**
Premoženjska razmerja med zakoncema

Češka

1 Ali v tej državi članici obstaja zakonska ureditev premoženjskih razmerij med zakoncema? Kaj je v njej predvideno?

Da.

Po češkem pravu se vse, kar pripada zakoncema, ima premoženjsko vrednost in ni izključeno iz pravne ureditve, šteje za skupno premoženje zakoncev. Zanj se uporablja zakoniti režim, posebni dogovorjeni režim ali režim, določen v sodni odločbi.

Na podlagi zakonitega režima se za skupno premoženje šteje vse, kar je eden od zakoncev pridobil ali kar sta oba zakonca skupaj pridobila med njuno zakonsko zvezo, razen:

- (a) premoženja za osebne potrebe enega od zakoncev;
- (b) premoženja, ki ga je z darilom, dediščino ali volilom pridobil samo eden od zakoncev, razen če je darovalec ali oporočitelj izrazil drugačno željo;
- (c) premoženja, ki ga je eden od zakoncev pridobil kot odškodnino za nepremoženjsko škodo v zvezi s svojimi naravnimi pravicami;
- (d) premoženja, ki ga je eden od zakoncev pridobil s pravnim postopkom v zvezi s svojim izključnim lastništvom;
- (e) premoženja, ki ga je eden od zakoncev pridobil kot odškodnino za poškodovanje, uničenje ali izgubo njegove izključne lastnine.

Na podlagi zakonitega režima je dobiček od premoženja, ki pripada samo enemu od zakoncev, del skupnega premoženja.

Na podlagi zakonitega režima skupno premoženje zakoncev vključuje vse dolgove, prevzete med trajanjem zakonske zveze, razen če se nanašajo na premoženje, ki pripada samo enemu od zakoncev, in sicer v obsegu, ki presega vrednost dobička od tega premoženja, ali če jih je prevzel le en zakonec brez soglasja drugega zakonca. To se ne nanaša na običajne nakupe ali zagotavljanje osnovnih potrebščin za družino.

2 Kako lahko zakonca uredita svoja premoženjska razmerja? Katere so formalne zahteve v tem primeru?

Bodoča zakonca ali zakonca se lahko dogovorita o premoženjskem režimu, ki se razlikuje od zakonitega režima. Pogodba lahko vključuje režim ločenega premoženja ali režim, s katerim je nastanek skupnega premoženja omejen na obdobje pred prenehanjem zakonske zveze, lahko pa se z njo tudi razširi ali omeji obseg skupnega premoženja, opredeljen v zakonitem režimu. Pogodba lahko vsebuje kakršne koli dogovore glede katerega koli dela premoženja, razen če je to prepovedano z zakonom. Lahko se nanaša zlasti na obseg ali vsebino režima ali obdobje, v katerem se uporablja zakoniti režim ali drug režim skupnega premoženja, ali posamezne dele ali sklope premoženja. S pogodbo se lahko prihodnje skupno premoženje opredeli drugače kot z zakonitim režimom. Lahko se tudi določi premoženjski režim v primeru prenehanja zakonske zveze.

Pogodba o ureditvi premoženjskopравnih razmerij med zakoncema mora biti sklenjena v obliki verodostojne listine (tj. notarskega zapisa).

Pogodba o ureditvi premoženjskopравnih razmerij, ki jo skleneta bodoča zakonca, učinkuje z dnem sklenitve zakonske zveze.

3 Ali obstajajo omejitve svobode urejanja premoženjskih razmerij med zakoncema?

Pogodba lahko vsebuje kakršne koli dogovore glede katerega koli dela premoženja, razen če je to prepovedano z zakonom.

S pogodbo se ne smejo izključiti ali spremeniti določbe o običajni opremi gospodinjstva, razen če je eden od zakoncev zapustil gospodinjstvo in se ne želi vrniti. S pogodbo se zakoncu ne sme preprečiti, da bi skrbel za svojo družino. Pogodba s svojo vsebino ali namenom ne sme posegati v pravice tretje osebe, razen če je ta v pogodbi v to privolila. Pogodba, sklenjena brez soglasja tretje osebe, nima pravnih učinkov v zvezi z njo.

4 Kakšni so pravni učinki razveze zakonske zveze, prenehanja življenjske skupnosti ali razveljavitve zakonske zveze na skupno premoženje?

Skupno premoženje zakoncev preneha s prenehanjem zakonske zveze; to se zgodi s smrtjo enega od zakoncev, razglasiitvijo enega od zakoncev za mrtvega ali razvezo zakonske zveze. Ko skupno premoženje preneha obstajati, je treba razdeliti preostalo premoženje.

Če je zakonska zveza razveljavljena, se šteje, da ni bila nikoli sklenjena. Po razveljavitvi se premoženjske pravice in obveznosti zakoncev obravnavajo enako kot premoženjske pravice in obveznosti po razvezi zakonske zveze.

5 Kakšne so posledice smrti enega od zakoncev na premoženjska razmerja med zakoncema?

Skupno premoženje zakoncev preneha obstajati, nato pa se razdeli. Preživeli zakonec je zakoniti dedič prvega in drugega reda pokojnika.

6 Kateri organ je pristojen za odločanje v zadevi, ki se nanaša na premoženjska razmerja med zakoncema?

Sodišče.

7 Kakšni so učinki premoženjskih razmerij med zakoncema na pravna razmerja med zakoncem in tretjo osebo?

Vse, kar je kateri koli od zakoncev pridobil pred sklenitvijo zakonske zveze (med drugim), se na podlagi zakonitega režima ne šteje za skupno premoženje zakoncev. Na podlagi zakonitega režima skupno premoženje zakoncev vključuje vse dolgove, prevzete med trajanjem zakonske zveze, razen če se nanašajo na premoženje, ki pripada samo enemu od zakoncev, in sicer v obsegu, ki presega vrednost dobička od tega premoženja, ali če jih je prevzel le en zakonec brez soglasja drugega zakonca. To se ne nanaša na običajne nakupe ali zagotavljanje osnovnih potrebščin za družino.

V zadevah v zvezi s skupnim premoženjem ali deli tega premoženja, ki se ne štejejo za običajne, morata zakonca v pravnih postopkih delovati skupaj, razen če eden od zakoncev deluje s soglasjem drugega zakonca. Če zakonec zavrne soglasje brez utemeljenega razloga in v nasprotju z interesi zakonskega para, družine ali družinskega gospodinjstva ali če ne more izraziti svoje volje, lahko drugi zakonec predlaga, naj soglasje namesto njega da sodišče.

Če zakonec nastopi v pravnem postopku brez soglasja drugega zakonca, čeprav je bilo tako soglasje potrebno, lahko drugi zakonec zahteva, da se ta postopek razglaši za neveljaven. Če želi eden od zakoncev del skupnega premoženja uporabiti za poslovne namene in če vrednost tega dela premoženja presega znesek, sorazmeren z materialnimi okoliščinami zakoncev, je ob prvi taki uporabi tega premoženja potrebno soglasje drugega zakonca. Če je drugi zakonec izključen iz tega postopka, lahko zahteva, da se postopek razglaši za neveljaven. Če naj bi se del skupnega premoženja uporabil za pridobitev deleža v družbi ali zadrugi ali če pridobitev takega deleža vodi do jamčenja za dolgove družbe ali zadruge v nesorazmerno velikem obsegu glede na materialne okoliščine zakoncev, je potrebno soglasje drugega zakonca; če je drugi zakonec izključen iz tega postopka, lahko zahteva, da se tak postopek razglaši za neveljaven.

Če sta zakonca premoženjskopравna razmerja uredila s pogodbo, pogodba s svojo vsebino ali namenom ne sme posegati v pravice tretje osebe, razen če je ta v pogodbi v to privolila. Pogodba, sklenjena brez soglasja tretje osebe, nima pravnih učinkov v zvezi z njo.

8 Kratek opis postopka delitve skupnega premoženja zakoncev v tej državi članici, vključno z ločitvijo, razdelitvijo in likvidacijo.

Če skupno premoženje preneha obstajati ali je likvidirano ali če se njegov obseg zmanjša, se predhodne skupne obveznosti in pravice izpolnijo z razdelitvijo. Če premoženje, ki je bilo zmanjšano, je prenehalo obstajati ali je bilo likvidirano, ni razdeljeno, se zanj smiselno uporabljajo pravila o skupnem premoženju.

Razdelitev premoženja ne sme posegati v pravice tretje osebe. Če je bilo z razdelitvijo poseženo v pravice tretje osebe, lahko ta sodišču predlaga, naj ugotovi, da razdelitev nima učinkov v zvezi z njo. Dolgovi se lahko razdelijo le med zakoncema.

Zaželeno je, da zakonca dosežeta dogovor o razdelitvi skupnega premoženja, če je to mogoče (na primeru pri razvezi zakonske zveze ali zmanjšanju skupnega premoženja). Dogovor o razdelitvi začne vedno veljati na dan, ko je bilo skupno premoženje zmanjšano, je prenehalo obstajati ali je bilo likvidirano, ne glede na to, ali je bil dogovor sklenjen pred zmanjšanjem, prenehanjem ali likvidacijo skupnega premoženja ali po tem.

Dogovor o razdelitvi premoženja mora biti v pisni obliki, če je bil sklenjen med zakonsko zvezo ali če je za kateri koli del premoženja, ki bo razdeljen, potreben pisni sporazum o prenosu lastništva (npr. nad nepremičnino). Če ni treba, da je dogovor o razdelitvi sklenjen v pisni obliki, in zanj poskrbi eden od zakoncev, mora drugi zakonec navedenemu zakonc predložiti potrdilo o razdelitvi.

Če se zakoncema ne uspe dogovoriti o razdelitvi, lahko kateri koli od njiju predlaga, naj o tem odloči sodišče. Sodišče mora o razdelitvi odločiti v skladu s stanjem, kakršno je bilo, ko je bilo skupno premoženje zmanjšano, je prenehalo obstajati ali je bilo likvidirano.

Pri razdelitvi se uporabljajo naslednja pravila:

- (a) deleža obeh zakoncev na premoženju, ki ga je treba razdeliti, morata biti enaka;
- (b) vsak zakonec mora povrniti sredstva iz skupnega premoženja, ki jih je porabil za lastno premoženje;
- (c) vsak zakonec ima pravico, da zahteva nadomestilo za sredstva, ki jih je iz lastnega premoženja porabil za skupno premoženje;
- (d) upoštevati je treba potrebe vzdrževanih otrok;
- (e) upoštevati je treba, kako je posamezni zakonec skrbel za družino, zlasti za otroke in družinsko gospodinjstvo;
- (f) upoštevati je treba, kako je posamezni zakonec prispeval k pridobitvi in vzdrževanju skupnega premoženja.

Če v treh letih po zmanjšanju, prenehanju ali likvidaciji skupnega premoženja navedeno premoženje ni bilo razdeljeno ali ni bil dosežen dogovor o razdelitvi ali pri sodišču ni bil vložen predlog za odločitev o razdelitvi, se šteje, da sta se zakonca ali nekdanja zakonca o razdelitvi dogovorila tako:

- (a) stvarno premoženje je last zakonca, ki ga kot edini lastnik uporablja za lastne potrebe ali potrebe svoje družine ali družinskega gospodinjstva;
- (b) drugo stvarno premoženje in nepremično premoženje je skupna last obeh zakoncev, pri čemer imata oba enak delež na tem premoženju;
- (c) druge premoženjske pravice, obveznosti in dolgovi pripadajo obema zakoncema, ki si jih delita v enakem deležu.

9 Kateri postopek obstaja za registracijo nepremičnin in kateri dokumenti ali informacije se običajno zahtevajo?

Pravni postopek za ustanovitev ali prenos stvarne pravice na nepremičnem premoženju ali postopek za spremembo ali preklic takih pravic mora biti izveden v pisni obliki. Če prenos vključuje lastništvo nad nepremičnim premoženjem, ki je vpisano v javni register, se lastništvo spremeni z vpisom v navedeni register.

Zadnja posodobitev: 14/12/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.